

**Χαιρετισμός του Πρύτανη του Πανεπιστημίου
Κύπρου Καθ. Σταύρου Α. Ζένιου, στη διάλεξη του
Κώστα Σημίτη με θέμα «Δημοκρατία και
Διαφορετικότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση»**

9 Οκτωβρίου 2008 – Αίθουσα Τελετών

Το Πανεπιστήμιο Κύπρου και ο Κώστας Σημίτης συνδέονται με στενούς δεσμούς.

Το πρώτο επίτιμο διδακτορικό του Πανεπιστημίου της Κύπρου, απονεμήθηκε το 1996, στον νεοεκλεγέντα τότε Πρωθυπουργό της Ελλάδος. Και όπως λέει ο ίδιος, αυτό ήταν το πρώτο Επίτιμο Διδακτορικό που του απονεμήθηκε.

Η απονομή επιτίμων διδακτορικών τίτλων σε ενεργεία πολιτικούς δεν είναι συνήθης πρακτική από ερευνητικά Πανεπιστήμια διεθνώς. Ο ανώτατος ακαδημαϊκός τίτλος έχει διαχρονική αξία, που πρέπει να τεκμηριώνεται πλήρως, κατά την κρίση της ακαδημαϊκής κοινότητας, κατά την στιγμή της απονομής. Ενώ η αναγνώριση του πολιτικού άνδρα εξαρτάται από την φευγαλέα κρίση της κοινής γνώμης, και μόνο η Ιστορία απονέμει κρίση με διαχρονική αξία.

Όταν όμως ο Κώστας Σημίτης έγραφε το 1989 εναντίον του λαϊκισμού ότι «ασκεί επιρροή προωθώντας μια αντίληψη ισότητας που δεν υπολογίζει αξιοκρατικές ιεραρχήσεις, διαφορές που προκύπτουν από ποιοτικά χαρακτηριστικά, και από το μέγεθος της προσφοράς του καθενός στην ικανοποίηση των αναγκών της κοινωνίας» (ίδη Σημίτης 1989, σελ. 40), διατύπωνε, κατά την κρίση του Πανεπιστημίου Κύπρου μια

διαχρονική αξία. Αυτό πιστεύουμε και σήμερα, και αυτό οφείλει να κατανοήσει η δική μας κοινωνία.

Όταν έγραφε το 1995 για τις δυνάμεις ανάσχεσης του εκσυγχρονισμού της κοινωνίας, αναφερόμενος στην «πελατειακή νοοτροπία, την συντεχνιακή αντίληψη, το κράτος παροχών, την κλειστή κοινωνία» (ίδη Σημίτης 1995, σελ. 109), διατύπωνε μια διαχρονική αξία, την οποία οφείλει να κατανοήσει και η δική μας κοινωνία.

Όταν το 1996 αντίτασσε στην παρακμιακή έννοια της εθνοπροσύνης την δική του ερμηνεία για τον όρο πατριωτισμός, υποδεικνύοντας ότι «πατριωτικό καθήκον είναι να δώσουμε φωνή και κύρος στην χώρα μας στις διεθνείς της σχέσεις με τις θέσεις και τους χειρισμούς της...να δημιουργήσουμε μια οικονομία ανταγωνιστική, να εκσυγχρονίσουμε το κράτος και τις κοινωνικές συμπεριφορές» (ομιλία στην Βουλή των Ελλήνων) διατύπωνε μια διαχρονική αξία, την οποία επίσης οφείλει να κατανοήσει η δική μας κοινωνία.

Στα χρόνια που ακολούθησαν είδαμε τις αξίες αυτές να αποδίδουν καρπούς στην ενεργό πολιτική: με δύο εκλογές στην Πρωθυπουργία της χώρας, με σημαντικά βήματα εκσυγχρονισμού του Ελληνικού κράτους, με την είσοδο της δραχμής στην ζώνη του ευρώ, με τον σχεδιασμό και επιτυχή υλοποίηση των Ολυμπιακών Αγώνων, με μια Ελλάδα «σταθερή και ισχυρή» στην προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης να διαχειρίζεται την ευρωπαϊκή διεύρυνση.

Η Κύπρος, με την ένταξη της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, κατήγαγε την περίοδο αυτή τη μεγαλύτερη πολιτική νίκη μετά την ανακήρυξη της σε ανεξάρτητο κράτος. Ο «προτεσταντικών προδιαγραφών πρωθυπουργός» — όπως ευφυώς έχει χαρακτηριστεί για την προσεκτική του προετοιμασία και έρευνα, την μεθοδική δουλειά,

και την αταλάντευτη εμμονή σε μακροχρόνιους στόχους ενάντια στους βραχυχρόνιους ευκαιριακούς συμβιβασμούς — ήταν ο αρχιτέκτονας της ενταξιακής πολιτικής της Κύπρου, μαζί με τον αείμνηστο Γιάννο Κρανιδιώτη.

Σε όλη την πορεία το χέρι του παρέμεινε σταθερό στο πηδάλιο: στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λουξεμβούργου το 1997, στην Σύνοδο Κορυφής στο Ελσίνκι το 1999, στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στην Νίκαια το 2000, στην Σύνοδο Κορυφής της Κοπεγχάγης το 2002. Και βεβαίως, με το χαρακτηριστικό μειδίαμα, να επιβλέπει την υπογραφή της Συνθήκης Προσχώρησης στην Στοά του Απιάλου, από τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας τον Απρίλιο του 2004.

Η μοναδική θέση που κατέχει ο Κώστας Σημίτης στην καρδιά όλων των Κυπρίων, επισκιάζεται, κατά την κρίση ορισμένων, από την θέση του τότε Πρωθυπουργού, αναφορικά με το Σχέδιο του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών Κόφι Ανάν, το οποίο ο Κυπριακός λαός απέρριψε με ισχυρή πλειοψηφία.

Τώρα, όταν σε ένα γεμάτο θέατρο κάποιος φωνάζει «φωτιά, φωτιά», όποιος σηκωθεί όρθιος και συστήσει ψυχραιμία κινδυνεύει να ποδοπατηθεί. Αυτό, όμως, δεν σημαίνει ότι έχει άδικο.

Έτσι, την ετυμηγορία για την θέση του καθενός προς ένα αμφιβόλων προδιαγραφών σχέδιο αφενός, και μια «έξαρση απορριπτισμού» αφετέρου, θα την εκδώσει η Ιστορία μετά από χρόνια. Το ότι όμως ο Κώστας Σημίτης τόλμησε να διατυπώσει με παρρησία τις απόψεις του — αντί να επιλέξει την εύκολη διέξοδο της ουδέτερης νουθεσίας — αποτελεί μια ακόμη

επιβεβαίωση της στάσης του κατά του λαϊκισμού, και έμπρακτη απόδειξη της έγνοιας του για την Κύπρο.

Για όλα αυτά Κύριε Πρόεδρε, αλλά και επιθυμώντας όπως αναδείξουμε τις ακαδημαϊκές σας καταβολές, επιτρέψτε μου να σας παρουσιάσω στο ακροατήριό μας με την προσφώνηση του ψηφίσματος του Επίτιμου Διδακτορικού — που είχα την τιμή να διαβάσω από αυτό εδώ το βήμα πριν δώδεκα χρόνια, ως Κοσμήτορας τότε της Σχολής Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης:

«Επιφανής επιστήμονας και άνδρας, που προσέδωσε ακαδημαϊκό ήθος στη διαχείριση της πολιτικής εξουσίας, που ετίμησε με το πολυσήμαντο ερευνητικό και συγγραφικό έργο του τις νομικές και οικονομικές επιστήμες, και συνέβαλε στον εκσυγχρονισμό της ελληνικής κοινωνίας και την προώθηση του ιδεώδους της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

Καλωσορίσατε εκ νέου στο Πανεπιστήμιο της Κύπρου.

Βρίσκεστε μεταξύ συναδέλφων.

Το βήμα είναι δικό σας.